

Juhised kutseeksamite ja erialaste lõpuksamite korraldamisel COVID – 19 perioodil

Käesoleva juhendiga reguleeritakse COVID-19 perioodil kutseeksamite ja erialaste lõpuksamite korraldust kutseõppeasutustes, puutumuse korral ka rakenduskõrgkoolides. Kutseõppeasutus on eksami korraldaja ka juhul, kui kutse andjaks on konkursiga valitud kutse andja. Teksti lihtsama mõistmise eesmärgil kasutatakse tekstis kõikide eelnimetatud asutuste ühisnimetusena sõna *kool*. Õpilaste ja teiste eksami sooritajate ühisnimetusena kasutatakse sõna *eksaminand* ning õpetajate, kutseõpetajate, õppejõudude jt ühisnimetusena sõna *õpetaja*.

Juhised koolidele nakkuse riskide maandamiseks riigieksamite läbiviimisel on edastanud SA Innove.

Vabariigi Valitsus kuulutas [12. märtsil 2020. a korraldusega nr 76](#) „Eriolukorra väljakuulutamise Eesti Vabariigi haldusterritooriumil“ kogu Eesti Vabariigi territooriumil välja eriolukorra seoses COVID-19 pandeemilise levikuga maailmas ja sellest tingitud massilise nakatumise ohuga Eestis.

COVID-19 pandeemia on taandumas ja Vabariigi Valitsuse [5. mai 2020 korraldusega nr 143](#) lubatakse alates 15. maist lisaks distantsõppe vormile koolides viia läbi õppeasutuse ruumides riigieksameid, eksameid ja kutseeksameid, ühisnimetusena sõna *eksamid*. Õppevaldkondades, mille õppijad töötavad või käivad praktilisel tervishoiu- või hoolekandeasutustes, on soovitatav kokkuleppel kooli ja eksamikomisjoniga vältida eksami korraldamisel füüsilist kontakti ning viia võimalusel läbi eksamid elektroonseid kanaleid kasutades.

Eksamid on lubatud läbi viia vaid siis kui see on turvaline ja tervisele ohutu nii eksaminandidele kui teistele kaasatud isikutele ning tagatakse eksamil osalevate eksaminandide hajutus eksamiruumis, arvestades peaministri [24. märtsi 2020. a korralduse nr 45](#) punktis 1 sätestatud liikumisvabaduse piiranguid.

Eksamite läbiviimisel ruumides tuleb arvestada, et COVID-19 on viirusnakkus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt kontaktis nakkusohtliku inimesega, kellel on nakkusele iseloomulikud sümptomid. Viirus võib levida ka saastunud pindadelt. Saastunud pindadel säilib viirus soodsatel tingimustel kuni 3 päeva, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.

Nõuete muutumisel uuendatakse käesolevat juhendit. Juhend ja selle muudatused avaldatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi [Koroona veebilehel](#) Uudised, juhised ja teavitused all.

Eksamite ettevalmistamise meetmed

1. Kool saadab elektrooniliselt enne eksamit eksaminandidele info eksami korralduse kohta, sh eksami toimumise koht, eksamiruumi number, kogunemise aeg, juhised viirusega nakatumise riski vähendamiseks jm eksamil osalemiseks vajalik info (edaspidi *eksami info*).
2. Eksaminande, eksamikomisjoni liikmeid ja õpetajaid võib eksami läbiviimise hoonesse lubada üksnes siis, kui on võimalik tagada kõikide ohutusnõuete täitmine. Ohutusnõuete tagamiseks vajalikud vahendid hangib koostöös koolipidajaga kool.

3. Kaitsemaski kandmine eksamil ei ole kohustuslik. Riskirühma¹ kuuluvate eksaminandide, õpetajate, eksamikomisjoni liikmete ja teiste töötajate jaoks on maski kandmine ja muude isikukaitsevahendite kasutamine tungivalt soovituslik.
4. Kool tagab vajadusel riskirühma kuuluvatele isikutele kaitsemaskide kättesaadavuse eksami toimumiskoha sissepääsu juures. Vaata lisaks: [Kuidas maski õigesti kanda](#).
5. Kool teavitab eksaminande eksami infos, et eksamipäevadel ühistranspordiga eksamile tulles on ühistranspordis maski kandmine eksaminandi otsustada ja soovituslik.
6. Koolil tuleb paigutada eksami toimumiskohas käte desinfitseerimisvahendid inimeste liikumisteedele nähtavasse kohta sh kindlasti hoonesse ja ruumi sisenemise ning väljumise kohtadesse.
7. Tualettruumid tuleb varustada piisavas koguses kätepuhastusvahendiga ja paigaldada jalaga avatavad jäätmekonteinerid. Viiruse eemaldamiseks kätelt on esimene valik pesta käsi sooja vee ja seebiga. Käsi kuivatada ühekordse paberrätikuga ([Terviseameti kätepesujuhend](#)).
8. Eksaminandide tualettruumi liikumine on koolil läbi mõeldud ja turvaliselt korraldatud ning koolil tuleb tagada tualettruumide kasutuskooormust arvestav koristamine ja desinfitseerimine.
9. Paigaldada välisuste ja tualettruumide lähedusse ning vajadusel muudesse ruumidesse tähistatud jäätmekonteinerid viirusega saastunud jäätmete (sh isikukaitsevahendid) kogumiseks. Hoiustada kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (sh isikukaitsevahendid) teistest jäätmetest eraldatuna suletud kotis ning käidelda 72 tunni möödudes tavajäätmetena.
10. Koolil tuleb eksami korraldamise eel läbi mõelda ja tagada, et eksamipäeval ei tekiks eksaminandide grupe hoonesse ja eksamiruumi sisenemisel ning järgitakse 2+2 piiranguid. Vajadusel kasutada hoonesse sisenemiseks erinevaid sissepääse, ajalist nihet vm sobivat lahendust, mille kohta edastatakse teave eksami infos.
11. Kui eksam toimub siseruumis, siis:
 - eksamiruumis peab eksamikohad paigutama nii, et eksaminandid saaksid sooritada eksami ühekaupa üksteist häirimata ja arvestades nakatumise maandamiseks vajalikku distantsi 2 meetrit (2-meetrine distants peab olema nii eksamikoha kui ka ridade vahel). Eksamiruumidena tuleb kasutusele võtta nii palju eraldi ruume, kui on turvalisuse ja ohutuse tagamiseks vajalik;
 - eraldi kohad on eksamikomisjoni liikme(te)le arvestusega, et kõik isikud saavad eksamil hoida 2-meetrist vahet ning vahemaa säiliks ka liikumisel ruumis sh hindamise käigus;
 - eraldi tähistatud laud või laud on eksamimaterjalide paigutamiseks ja eksamitööde vastuvõtmiseks;
 - enne eksaminandide ruumi sisenemist ja eksami vaheajal tuleb koolil tagada eksaminandi poolt kasutatavate vahendite ja sageli kasutatavate puutepindade, sh lauapinnad, töövahendid, toolide alused ja seljatoed desinfitseerimine. Ruumide ja pindade puhastamisel lähtuda Terviseameti poolt koostatud [soovitustest](#). Desinfitseerimisvahendi valikul järgida [Terviseameti juhiseid](#).
 - tagada ruumides kvaliteetne ventilatsioon ja regulaarne tuulutamine vastavalt Terviseameti juhisele [Avalike hoonete ventileerimise ja tuulutamise nõuded eriolukorras](#). Lisaks tuleb enne eksami algust ja eksami vaheajal ruume täiendavalt õhutada. Ruumide õhutamisel peab vältima eksaminandide ja komisjoniliikmete tuulekoridoridesse jäämist.
12. Koolil tuleb tagada, et eksaminandid saavad oodata eksamiruumi sisenemist 2-meetriste vahedega.
13. Eksamikomisjoni liige kontrollib enne eksaminandi eksamiruumi sisenemist tema isikut tõendavat dokumenti. Eksamikomisjoni liige hindab visuaalselt eksaminandi tervislikku seisundit ja võib esitada selle kohta küsimusi.

¹ Riskirühma kuuluvad: töötajad ja õpilased, kellel on kroonilised kopsuhaigused (sh astma), diabeet (suhkruhaigus), maksahaigused, neeruhaigused (sh neerupuudulikkus), südame-ja veresoonehaigused, immuunpuudulikkus; vanemaealised 65+ vanusrühmis.

14. Eksamile ei tohi eksami korraldaja lubada isikut, kellel on haigusümptomid (köha, nohu, peavalu, lihasvalu, halb enesetunne). Otsuse eksamile lubamise või mittelubamise kohta terviselikel põhjustel teeb eksamikomisjoni esimees, kes vajadusel kaasab tervishoiutöötaja, aitamaks teha eksamitele tulnud teiste isikute turvalisuse tagamise otsust. Juhul kui otsustatakse isikut eksamile mitte lubada, on isikul õigus ennast uute eksamite väljakuulutamisel järgmisele eksamile registreerida ning sellisel juhul on kutseksam eksaminandile tasuta.
15. Kui eelnevast infost ilmneb, et eksaminandi, eksamikomisjoni liikme, õpetaja lähikondlane on COVID-19 positiivne, rakendatakse kooli poolt kõrgendatud tähelepanu distantsihoidmise, desinfitseerimise ning kaitsevahendite kasutamise osas.
16. Eksaminandil ei tohi ollaksamiruumis kaasasksamil mittevajalikke esemeid. Kool loob enneksamiruumi sisenemist võimalused nende esemete turvaliseks hoiustamiseks.
17. Eksaminandil võivadksamiruumis olla kaasas vajalikud ravimid ja kohane söök-jook, mille tarbimine ei sega teisi.

Eksami korraldamise meetmed

18. Eksaminandid sisenevadksamiruumi ja väljuvadksamiruumist ükshaaval.
19. Eksaminandidel on kaitsemaski kandmineksamil ajal soovituslik. See võib olla vajalik ruumi sisenemisel,ksamil vaheajal ja ruumist väljumisel.
20. Eksaminandi ja teiste isikute poolt korra kasutatud maski peale äravõtmist teistkordselt kasutada enam ei tohi. Mask tuleb pärast kasutamist ära visata kooli poolt selleks tähistatud soovitatavalt jalga avatavasse prügikasti ning seejärel käed desinfitseerida.
21. Eksaminand kasutab kummikindaid vaid juhul, kui see on seotudksamil nõuetega. Teistel isikutel pole kummikinnaste kandmineksamil ajal vajalik va ühiskasutuses olevate õppe- ja töövahendite kasutamisel. Eksaminand desinfitseerib käsi vastavalt vajadusele, sh maski vahetamisel.
22. Kokkuleppel eksamikomisjoniiga võib eksaminand võttaksamile kaasa oma isiklikke töö- ja kaitsevahendeid jm. Sel juhul kontrollib eksamikomisjoni liige, et kaasa võetud vahendid oleksid lubatud ja turvalised. Neile, kellel endalksamil vajalikud vahendid puuduvad, luuakseksamikorraldaja poolt võimalus kasutada kohapeal olemasolevaid vahendeid ning tagatakse nende turvaline ja Terviseameti nõudeid järgiv kasutamine.
23. Eksamitööd sooritades peavad eksaminandid kasutama isiklikke tööriideid, võimalusel ka isiklikke õppe- ja töövahendeid. Õppe- ja töövahendite ühiskasutuse korral:
 - a. kasutada õppe- ja töövahendeid ning puutetööpindu ainult kinnastega või
 - b. desinfitseerib kool need enne järgmisele isikule kasutamiseks andmist.

Eksami lõpetamisel meetmed

24. Eksaminand annabksamitöö üle kontaktivabalt, st töö asetatakse selleks eraldi ettenähtud ja tähistatud lauale võiksamikorraldaja juhiste korral jäetakse tööksamikohale. Olenevaltksamil korraldusest hoolitseb eksaminand selle eest, et tema töö oleks nõuetekohaselt signeeritud.
25. Eksamikomisjoni liige kontrollib, kasksamitöö autor on üheselt mõistetavalt tuvastatav ja töö nõuetekohaselt vormistatud.
26. Eksaminandid lahkuvadksamiruumist ükshaaval. Eksamikomisjoni liige korraldab eksaminandide liikumise ja järgib 2-meetri distantsi nõuet.

Eksaminandi, eksamikomisjoni liikme, õpetaja või kooli töötaja haigestumine

27. Haigusnähtudega eksaminandid, eksamikomisjoni liikmed ja teised töötajad ei tohi hoonesse tulla.
28. Haigestunud eksaminand tuleb viivitamatult koju saata. Kui eksaminandil pole koheselt võimalik koju minna, tuleb tagada tema nõuetekohane isoleerimine.
29. Kool peab korraldama haigestunud isiku isoleerimise kuni hoonest lahkumiseni. Vajadusel võib ühte ruumi isoleerida mitu haigestunut.
30. Võimalusel peaks haige inimene vältima enne hoonest lahkumist ühisruumide kasutamist. Kui see pole võimalik, siis
 - Tuleb ruumide kasutus korraldada nii, et haige(d) ja terved ei viibiks ruumis samaaegselt.
 - Haige peab kandma ühisruumides maski.
 - Haige peab enne ühisruumide kasutamist korralikult käsi pesema või desinfitseerima
 - Järgida ühisruumides head respiratoorset etiketti – katab kõhides ja aevastades suu taskurätikuga, mille koheselt pärast kasutamist ära viskab. Köhimise ja aevastamise järgselt pesta käed või desinfitseerida.
 - Pärast haige poolt ruumi kasutamist tuleb ruum puhastada ja desinfitseerida (näiteks peale tualetis käimist puhastada kraanikauss (eriti segisti!), WC pott ja prillaud, uksealingid).
31. Viia koheselt läbi pindade puhastus ning sagedasti katsutavate pindade desinfitseerimine. Juhendi selle kohta leiab siit: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/soovitused_tohusaks_puhastamiseks_ja_desinfitseerimiseks_taiendatud_08.04.2020.pdf
32. Eksaminand, eksamikomisjoni liige või töötaja teavitab eksamikorraldajat, kui peale eksamit on leidnud kinnitust COVID-19 kahtlus.
33. COVID-19 diagnoosi kinnitamisel tuleb koolil koostöös Terviseametiga selgitada välja inimesed, kes olid haigestunud inimesega eksamil lähikontaktis². Lähikontaktseid teavitab Terviseamet ning nad peavad jääma koju 14-ks päevaks ning jälgima hoolikalt oma tervist. Ülejäänud hoones viibinud isikud võivad jätkata oma tööd, kuid peaksid hoolikamalt jälgima oma tervist.
34. COVID-19 diagnoosi kinnituse korral peab koheselt sulgema kooliruumid, kus COVID-19 viiruse positiivse diagnoosi saanud eksaminand või muu isik on viibinud. Nimetatud ruumides viiakse läbi kõikide pindade desinfitseerimine (sh ukse käepide, prügikast ja kraanisegisti, lauad jne). Terviseameti puhastuse ja desinfitseerimise soovitused leiate [siit](#).
35. Ruumid on lubatud avada 48 tunni möödudes ruumide sulgemisest tingimuse, et ruumide nõuetekohasest desinfitseerimisest on möödunud vähemalt 6 tundi.
36. Kui pole võimalik kindlaks teha pindu ja ruume, mis võivad olla COVID-19 viirusega saastunud, tuleb kool sulgeda 72 tunniks.

² **Lähikontakt** on, kui täiskasvanu või õppija:

- elas samas majapidamises COVID-19 haigega;
- on olnud otseses füüsilises kontaktis COVID-19 haigega (nt kätlemine), vähemalt 15 minutit ja vähem kui 2 meetri kaugusel;
- on olnud otseses kontaktis COVID-19 haige eritistega ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud, aevastatud, kasutanud patsiendi salvrätti paljaste kätega);
- on viibinud COVID-19 haigega ühes ruumis (nt rühma- või klassiruumis, nõupidamisruumis, haigla ooteruumis jne) vähemalt 15 minutit ja vähem kui 2 meetri kaugusel;
- viibis transpordivahendis sümptomaatilise COVID-19 haige läheduses, sh:
 - isikud, kes istusid samas reas ja 2 rida ees- või tagapool,
 - COVID-19 haige reisikaaslased ja hooldajad.